

1. Výzva k předkládání a sběr návrhu zájmových skupin (politické strany, zájmová sdružení aj.) v předem definované struktuře (klidně formou formuláře).
2. Simulace vývoje podle různých scénářů / variant řešení.

Dále navrhl přistoupit k řešení tří problémových okruhů spojených s problematikou valorizace penzí, které z návrhu vyplývají:

1. Sběr názorů zájmových skupin:

- a) Soubor již došlých námětů
- b) Formulace dotazů
- c) On-line dotazník
- d) Kampaň
- e) Zelená kniha, veřejná diskuse

2. Testování návrhů:

- a) Způsob testování a postup?
- b) Simulační model (máme něco jiného než simulační model MSPV?)
- c) Ukazatele
- d) Postup – formulace návrhu, předání žádosti, testování, předání, SWOT analýzy, diseminace a archivace

3. Zvažovaná kritéria pro posuzování návrhů:

- a) Udržitelnost stabilního životního standardu (VŠ)
- b) Neohrožení důchodců chudobou (VŠ), přijatelná míra chudoby (TK)
- c) Udržení kupní síly penze (ZP)
- d) Finanční ekvivalence – zásluhovost, spravedlnost ve vztahu k současným a budoucím důchodcům (TF, MP)
- e) Udržitelnost v rámci veřejných financí – vztah důchodového systému k jiným segmentům veřejných financí (JŠ, MP)

Ad kritéria pro posuzování návrhů

p. Šulc vznesl dotaz, jak by měla být definována chudoba důchodců.

p. Kučera odpověděl, že hranicí chudoby je méně než 60 % mediánu příjmu.

p. Škorpík uvedl, že definice chudoby vychází ze standardů Eurostatu. Z modelu MPSV vychází příjem důchodců, při přepočtu se vypočítá procento důchodců pod 60 % mediánu příjmu.

p. Kučera upozornil, že některé ukazatele je třeba blíže konkretizovat (např. udržení kupní síly penze) a kvalitativní ukazatele musíme kvantifikovat, abychom s nimi mohli pracovat v modelu.

p. Potůček upřesnil, že souborem došlých námětů měl na mysli náměty, které obdržel sekretariát OK a které jsou vyvěšeny na webu, případně i ty návrhy, které byly zaslány jednotlivými občany a ještě zveřejněny nebyly.

p. Hampl upozornil, že náměty pro práci PT2 jsou také v podkladech PT3.

p. Potůček uvedl, že se spolu se sekretariátem ujme roztřídění došlých námětů.

p. Kučera požádal, aby náměty byly tříděny podle zde představených problémových okruhů.

p. Potůček se vrátil k otázce definice chudoby. Poznamenal, že účelem indikátoru Eurostatu (příjem pod 60 % mediánového příjmu domácnosti) není měření míry chudoby, nýbrž měření výkonnosti

sociálních států členských zemí před a po sociálních transferech. Neexistuje jednotný ukazatel chudoby (můžeme pracovat s absolutními i relativními, objektivními i subjektivními ukazateli i jejich kombinacemi) a jejich výběr je třeba dále diskutovat.

Ad valorizace důchodů

p. Kučera připomněl diskusi, zda se máme zabývat rovnou valorizací. Zároveň vyjádřil názor, že bychom se měli zabývat všemi scénáři.

p. Potůček uvedl, že oproti minulému jednání na základě předložených argumentů pozměnil názor a též se přiklání k myšlence zabývat se všemi scénáři.

Ad minimální doba pojištění

p. Kučera zdůraznil, že bychom se teď měli primárně vyjádřit, zda se budeme zabývat minimální dobou pojištění, nebo to přenecháme jinému týmu.

p. Potůček uvedl, že byl informován ředitelem Biskupem, že toto téma zaznělo v rámci interních diskusí MPSV jako téma vážné.

p. Škorpík potvrdil, že v rámci interních debat MPSV se tato otázka objevila. MPSV se domnívá, že je nutné, aby se touto otázkou zabývalo širší fórum typu OK.

p. Potůček vyjádřil názor, že bychom se tím zabývat měli.

p. Špidla podpořil tento názor, protože jde o obdobnou otázku, jako je věk odchodu důchodů, a má závažné sociální konsekvence.

p. Hampl tuto myšlenku také podpořil a vyjádřil názor, že jde o téma, které přesahuje činnost PT3 a patří do PT2.

p. Pernes ocenil vůli zabývat se tímto tématem a upozornil, že pokud bychom porovnali váhu valorizací a doby pojištění, tak pojištění je z hlediska požadavků na veřejné rozpočty o dva řády vyšší.

p. Šulc uvedl, že nemá problém se tím zabývat, ale vyjádřil skepsi, že budeme umět rozumně prognózovat skupinu obyvatel, kteří jsou dlouhodobě nezaměstnaní, protože prognóza nemůže zachytit vytěsňování pracovní síly.

p. Potůček připomněl, že platný zákon posouvá každý rok hranici potřebné doby pojištění nahoru. Zdůraznil, že resort MPSV poptává diskusi. Už jen diskuse by mohla být cenná, abychom si ozřejmili rozsah problému a jeho souvislosti. Tvrdá data asi nebudeme mít k dispozici, ale v prognostické metodologii existuje možnost identifikace dlouhodobějších trendů, kdy se něco začíná lámat, a můžeme generovat hypotézy, kam by to mohlo dojít a jaké by to mohlo mít důsledky.

p. Kučera uvedl, že pod minimální dobou pojištění rozumí to, že pokud člověk dosáhne věkové hranice důchodové věku a nemá splněnou požadovanou dobu pojištění, musí pracovat dál. Prognóza je spíše otázkou předčasných důchodů, u pojistného není co prognózovat. Upozornil, že jde o rizikový fenomén, kdy stovky tisíc lidí budou muset pracovat i po dosažení důchodového věku. V reakci na p.

Šulce uvedl, že nerozumí formulaci „vytěšňování z trhu práce“, protože to souvisí spíše s předčasnými důchody. Vyjádřil pochybnost, zda panuje shoda na tom, co je tedy problémem.

p. Potůček konstatoval, že mezi přítomnými cítí soulad, že se *dobou pojištění* zabývat budeme.

p. Kučera požádal o specifikaci, čím přesně se budeme zabývat.

p. Škorpík uvedl, že data z ČSSZ nepotvrzují, že jde o aktuální problém. Počet lidí v důchodovém věku bez nároku na starobní důchod je stabilní. MPSV tedy nevidí problém, ale je třeba dále diskutovat, zda to problémem je.

p. Fiala vyjádřil názor, že bychom se *dobou pojištění* zabývat měli. Pokud hovoříme o zásluhovosti, resp. finanční ekvivalenci, pak se zdá zásadně neekvivalentní, že v případě nesplnění požadované doby pojištění o jeden rok, nemá dotýčný nárok ani na nějaký minimální důchod. Uvedl, že si dovede představit měkčí systém, kdy by v případě nedosažení požadované doby pojištění byl důchod proporcionálně vypočítán z doby pojištění (byl by tedy nižší než v případě dosažení stanovené doby, ale byl by ekvivalentní vůči reálné výši odvedeného pojistného).

p. Špidla upozornil, že je velký rozdíl mezi 30 a 35 lety pojištění a tento rozdíl se projevuje zejména ve srovnání mužů a žen.

p. Hedbávný vyjádřil názor, že pokud je možné jít do předčasných důchodů při nesplnění kritéria důchodového věku, mělo by to být možné i v případě nedosažení stanoveného počtu let pojištění. Kdyby to šlo, problém by se vyřešil a systém by byl férový, ekvivalentní a přiměřeně sociální.

p. Hampl vyjádřil názor, že není možné toto téma opomenout, neměli bychom diskutovat jen o době pojištění, ale také o náhradních dobách, to je nedílná součást tématu.

p. Kučera doporučil přidat vazbu na sdílení důchodových nároků. Často nastává situace, kdy muž splní podmínku doby pojištění, ale žena ne. Vyjádřil názor, že problém to už je, zaznívá to z více míst (ačkoliv je pravda, že z několikrát opakované hypotézy se stává teorie). Připomněl, že za problém to označil i ředitel ČSSZ. Vyjádřil názor, že dnes to sice problém ještě není, ale tento fakt není směrodatný, protože do důchodu odchází lidé, kteří měli povinnost pracovat a měli jinak nastavené náhradní doby.

p. Zrcek upozornil, že si není jistý, zda ředitel ČSSZ něco takového řekl. Zdůraznil, že neexistuje žádná analytická studie, která by řešila, jak zjistit počet lidí, kteří nesplní stanovenou dobu pojištění, a neexistuje metodika, jak takovou studii vypracovat. Evidence není k dispozici a jde jen o logickou úvahu. Připomněl, že systém není nastaven striktně jen na 35 let pojištění, ale od 1. 1. 2015 se vrátila podmínka minimální doby pojištění 15 let (v takovém případě mohou jít lidé do důchodu 5 let po dosažení důchodového věku a důchod není krácen jako u předčasných důchodů).

p. Vostatek vyjádřil názor, že témat typu *minimální pojištění* máme na stole celou řadu. Problematika tohoto typu je jen technickou otázkou, která by se neměla řešit mimo koncepci penzijního systému. Zavedení podmínky 35 let pojištění bylo zavedeno ve snaze uspořit veřejné výdaje. OK by měla postupovat systematicky a navrhnout komplexní reformu, ne řešit „technikálie“.

p. Potůček připomněl Lindblomovo rozlišení dvou přístupů k veřejné politice: racionální a inkrementální, tj. drobné vylepšování existujících systémů. Upozornil, že se v diskusích se

momentálně pohybujeme právě v oblasti inkrementální politiky, naším úkolem proto není navrhnout zcela nový systém. Možnosti takové reformy budou diskutovány v rámci stálého semináře OK.

p. Fiala vyjádřil názor, že důchodový věk je velmi vysoký. U chybějícího roku pojištění je otázka, zda dotyčný má práci, či nemá. Pokud má, nebude pro něj problém si to dopracovat, pokud nemá, je to problém.

p. Šulc připomněl, že 940 tisíc osob je samostatně výdělečně činných, zhruba 200 tisíc lidí pracuje v rámci „švarcsystému“. Je jasné, že v současnosti nemáme indicie, že v minulosti byl s dobou pojištění problém. Ale jedinou naší jistotou je, že v budoucnosti to bude jinak. Zdůraznil, že nevíme, zda půjdeme cestou Německa (4-5 % nezaměstnanosti), či Španělska a Řecka (25 % nezaměstnanosti). Neumí si proto představit, jak vytvoříme prognózu.

p. Kučera vyjádřil názor, že prognóza není v tomto případě třeba. Nezáleží na odhadu, kolika lidí se problém nedostatečné doby pojištění bude týkat. Je totiž jasné, že se to bude týkat značného procenta lidí.

p. Zrcek připomněl, že některé doby se dokládají průběžné, jiné až při odchodu do důchodu (není předem možné říci, jak v budoucnosti bude zohledněna péče o děti apod.). Není tedy možné předem určit, kolik let pojištění kdo bude mít.

p. Kučera vyvodil závěr, že je tedy třeba sebrat komplexní data jinak, a položil otázku, zda je to vůbec možné. Pokud ne, řešením by mohlo být výběrové šetření dle jednotlivých generací. Vyjádřil názor, že rizikovým faktorem mohou být nezapočítatelné doby typu studium či práce v zahraničí. Pokud někdo studuje deset let, nebo odejde po škole pracovat do zahraničí, může mít s dosažením potřebné doby pojištění problém.

p. Zrcek uvedl, že jednou věcí je samotná evidence dat, druhou věcí je přepočítání na nároky (spousta dob se krátí do nároku na 80 %).

p. Potůček vyjádřil názor, že kombinace dat ČSSZ a výběrových šetření by byla nejhodnější, pokud bude vůle takový výzkum financovat.

p. Pernes vyjádřil názor, že dobou pojištění bychom se zabývat měli, protože tato otázka koreluje s otázkou důchodového věku. Co se týče OSVČ, vyjádřil názor, že to nemusí být takový problém, protože OSVČ musí platit minimální výši pojištění (akorát budou mít nízký důchod). Za problém považuje zejména pozdní nástup mladých lidí na pracovní trh.

p. Hampl konstatoval, že v zásadě jsme se všichni shodli, že minimální dobu pojištění bychom diskutovat měli. Upozornil, že pokud bychom dělali výběrové šetření, stejně by šlo o data do minulosti. Potřebujeme mít ale i čísla dopředu, která lze získat modelováním. Vyjádřil však naději, že náhradní doby jsou z velké části evidovány elektronicky a evidence bude do budoucna stále lepší.

Ad pracovní otázky

p. Kučera otevřel diskusi k pracovním otázkám. Vzněl otázku, jak zorganizujeme dotazníkovou akci mezi zúčastněnými stranami.

p. Potůček uvedl, že vytvoření online dotazníku není problémem, je však třeba pečlivě zformulovat otázky a určitým způsobem vybrat respondenty, tj. představitele zájmových skupin.

p. Hedbávný upozornil, že důležitý je především kontext otázek, aby respondenti neměli jiné předporozumění než my.

p. Špidla vznesl dotaz, co chceme získat sběrem podnětů. Jde nám o to, co si lidé myslí? Pak by bylo vhodné využít klasické sociologické šetření. Nebo co si myslí o nějakých návrzích? Pak by doporučil využít metodu focus groups. Metodu zelené knihy však považuje za nevhodnější, protože v sobě kloubí obojí. Zelená kniha obsahuje text max. na 15 stran, popis analytické situace a 3 až 4 otevřené otázky. Následně se rozešle všem možným aktérům (udělá se seznam, např. odbory, svaz průmyslu apod.). Současně je veřejně publikována, takže se zapojit může v podstatě kdokoli, kdo chce. Zelená kniha tedy kloubí výběrový výstup (dle kompetencí), ale zároveň je i otevřena veřejnosti. Uvedl, že konzultace probíhá v rádech týdnů a na základě svých zkušeností ji vřele doporučuje.

p. Kučera vznesl otázku, zda budeme vytvářet zelenou knihu, nebo online šetření? Nebo obojí?

p. Fiala uvedl, že si nedovede představit online dotazník, protože by nezahrnoval potřebný kontext. Proti tomu v zelené knize by mohly být obsaženy základní informace (např. typy valorizací).

p. Kučera odpověděl, že i online dotazník by mohl mít preambuli.

p. Vostatek doporučil jen zelenou knihu, ostatní návrhy označil za ztrátu času.

p. Potůček upozornil, že účast v dotazníku předpokládá předporozumění a pečlivou formulaci otázek.

p. Šulc se dotázal, zda je nějaký z došlých námětů z řad veřejnosti podnětný.

p. Potůček odpověděl, že si není jist. Zdůraznil ale, že sběr námětů z řad veřejnosti není žádoucí vynechávat.

p. Šulc doporučil soustředit se na zelenou knihu a její pomocí demokraticky sesbírat podněty. Upozornil na převládající názor, že na důchody nebude, tedy nemá smysl zabývat se valorizací.

pí. Havelková upozornila, že důležité je odpovědět si na otázku, co se s posbíranými daty má dále stát, jaký má být tedy účel sběru dat.

p. Pernes se vrátil k tématu valorizace a zdůraznil, že na důchody je právní nárok, povinností politické reprezentace je ho zajistit.

p. Špidla doporučil zvážit sběr dat pomocí strukturovaného rozhovoru a ptát se jen vybraných osob. Uvedl, že zelená kniha má sloužit primárně jako zdroj podnětů a následně na ni navazovat bílá kniha.

p. Kučera upozornil, že nám nejde o velký výzkum, ale chceme se inspirovat a získat povědomí o tom, co lidé chtějí. Je třeba si stanovit termíny a rozdělit úkoly. K přípravě zelené knihy navrhl vytvořit malou pracovní skupinu. Co se týče roztřídění došlých námětů, bude po domluvě s p. Potůčkem stanoven termín. Návrh na vytvoření online dotazníku zatím nebude dále rozpracováván.

p. Potůček uvedl, že náměty, se kterými se veřejnost obrátila na Odbornou komisi, sekretariát zpracuje cca za měsíc.

p. Kučera zdůraznil, že zelenou knihu považujeme za formu veřejné diskuse. Uvedl, že do konce dubna, začátku května by měla být kniha hotova, aby se do prázdnin sebraly náměty. Otázkou je, kdo se toho může ujmout. Kdo má zkušenost se zelenou knihou a rozumí důchodovému systému?

p. Šulc doporučil přizvat do pracovní skupiny zabývající se zelenou knihou p. Pernese.

p. Špidla uvedl, že je ochoten se toho ujmout jako redaktor, protože se tomu už věnoval, ale potřebuje někoho, kdo zformuluje jednoduchý popis systému. Otázky budou zformulovány v rámci brainstormingu.

p. Kučera doporučil přizvat p. Zrcka a p. Vostatka.

p. Zrcek uvedl, že stručný přehled mechanismu valorizace v podmínkách ČR a s historickým vývojem není problém ze strany ČSSZ dodat.

p. Hedbávný uvedl, že se rád přidá a zpracuje zahraniční kontext.

p. Vostatek uvedl, že podklady má zpracované, tedy se rád zapojí.

p. Špidla doporučil zpracovat do popisu zejména tyto informace: Jaké jsou typy valorizací? Jak to vypadá u nás? Následně by pak bylo vhodné zformulovat otázky.

p. Potůček upozornil, že zelená kniha nemusí být jen o indexaci, ale také o předčasných důchodech a minimální době pojištění.

p. Kučera doporučil nemíchat tato témata dohromady.

p. Potůček navrhl roztřídit existující náměty podle těchto témat a pak se uvidí.

p. Hedbávný upozornil, že pro důchodový nárok existuje dvojí druh časového zohlednění (zpětné přepočítání a každoroční zvyšování příspěvku). Doporučil sjednotit terminologii tak, že indexace se používá pro zpětné přepočítání, valorizace je roční navýšení.

p. Vostatek vyjádřil názor, že je to naopak.

p. Kučera upozornil, že v českém prostředí je zaveden do běžného užívání pojem „valorizace“, měli bychom se ho tedy držet. Vznese otázku, zda je vhodnější vytvořit jednu zelenou knihu a zeptat se na všechny tři věci, nebo vytvořit tři zelené knihy.

p. Potůček vyjádřil názor, že bychom se měli rozhodnout až při setkání za dva týdny.

p. Kučera doporučil věnovat se jednotlivým tématům postupně, nejdříve valorizace, pak další témata. I diskuse jednoho tématu jsou náročné, natož diskuse tří témat naráz.

p. Špidla navrhl vypracovat zelenou knihu pouze k valorizaci a navrhl pracovní skupinu ve složení: Zrcek, Pernes, Vostatek, Špidla, Hedbávný. Základní návrh zelené knihy by měl být hotov cca do

měsíce. Poprosil členy této menší skupiny o zřízení skypového účtu. Zhruba po dvou týdnech by se však skupina měla setkat osobně.

p. Hampl vyjádřil pochybnost, zda je nutné posunout další témata do budoucnosti. Téma doby pojištění je natolik závažné, že bychom se jím měli věnovat prioritně.

p. Špidla navrhl, že jiná skupina může vytvořit zelenou knihu pro dobu pojištění. Skupiny mohou pracovat paralelně. Vyjádřil ale pochybnost, zda by k tomu byla zelená kniha nejlepším nástrojem.

p. Pernes upozornil, že valorizace je čistě technickou záležitostí, je to potřeba propočítat a rozhodnout. Vyjádřil názor, že indexace je prostý index spotřebitelských cen (CPI) a valorizace je plus jedna třetina reálných mezd.

p. Šulc informoval, že v aktuálním pracovním dokumentu útvaru komise EU je zmiňována práce OK: „Výbor odborníků v současné době diskutuje Různé možnosti změny vzorce valorizace důchodů, zatím však nebylo vydáno žádné rozhodnutí.“

p. Kučera uzavřel diskusi pracovních otázek. Diskusi otázky č. 2 odložil na příští jednání. Požádal přítomné, aby se do příště zamysleli, jak můžeme testovat návrhy a zda může něco konkurovat simulačnímu modelu MPSV, či zda je možné jej nějak doplnit.

p. Škorpík uvedl, že není problém na příštím jednání připomenout jednotlivé ukazatele, se kterými model MPSV pracuje.

Ad zveřejňování pracovních materiálů PT2

p. Kučera vznesl dotaz, zda by měly být všechny materiály PT2 umístěny na web OK, nebo zda některé mají být sdíleny pouze mezi členy PT2.

pí. Havelková uvedla, že loni byly všechny podklady zveřejněny v sekci „pracovní materiály“.

p. Potůček zdůraznil, že práce OK by měla být co nejtransparentnější.

p. Škorpík připomněl Jednací řád OK, ve kterém stojí, že pokud je podklad projednán, je zveřejněn. Jednací řád nerozlišuje „pracovní materiál“.

p. Potůček upozornil, že označení „projednaný materiál“ předpokládá, že diskuse k němu už byla uzavřena.

p. Kučera vznesl dotaz, zda materiály MPSV máme považovat za materiály komise, nebo se máme MPSV ptát, zda je můžeme zveřejnit.

p. Škorpík uvedl, že jakýkoliv materiál, který má analytický charakter, je otevřeným materiálem ke zveřejnění. Pokud materiál jen posuzuje statistiky, není to vlastní analytický materiál MPSV.

p. Špidla vyjádřil názor, že jakýkoliv materiál, který přijde do pracovní skupiny, může být zveřejněn. Je však třeba jej nejprve zkontrolovat. Uvedl, že naše materiály jsou značně kompetentní, budou se jimi tedy zabývat jen kompetentní osoby. Doporučil však zdůraznit, že jde o pracovní materiál, aby jej bylo možné dementovat.

Seznam přítomných

Jméno	Instituce
Petra A. Beránková	Sekretariát OK
Tomáš Fiala	VŠE
Veronika Finková	Sekretariát OK (stáž)
Otakar Hampl	MZe
Markéta Havelková	Sekretariát OK
Petr Hedbávný	FSV
Helena Ježková	Sekretariát OK
Tomáš Kučera	PřF UK
Radmila Malá	MF ČR
Jindřich Marval	MF ČR
Zdeněk Pernes	RSČR
Martin Potůček	Předseda OK
Zdeňka Srnová	MPSV
Anna Škarýdová	Sekretariát OK (stáž)
Jan Škorpík	MPSV
Vladimír Špidla	ÚV ČR
Terezie Štyglerová	ČSÚ
Jaroslav Šulc	ČMKOS
Jakub Tkadlčík	Sekretariát OK (stáž)
Simona Urbánková	ČSSZ
Jaroslav Vostatek	VŠFS
Kryštof Zrcek	ČSSZ

PŘÍLOHA č. 1: Problémové okruhy schválené na únorovém jednání PT2

	PROBLÉMOVÉ OKRUHY	
	A) Valorizace důchodů	B) Odchody do důchodu před dosažením hranice důchodového věku
Charakteristika problémového okruhu	Návrh mechanismu valorizace důchodů (alternativní k aktuálnímu mechanismu)	Návrh podmínek přiznávání důchodů před dosažením HDV (lépe asi před vznikem nároku na plný starobní důchod) včetně posouzení možnosti jejich rozšíření na základě specifických životních okolností
Výchozí otázky	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mechanismus 2. Spouštěcí parametry 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Taxativní vymezení specifických životních okolností (včetně limitů: věkových, odpracovaných let apod.) 2. Posouzení vzniku specifické životní okolnosti 3. Způsob výpočtu výše důchodu
Obecná kritéria	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zaručit důstojný život důchodců (nízkou míru chudoby) 2. Neohrozit trvalou udržitelnost systému (veřejných financí) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zaručit důstojný život (nízkou míru chudoby) osob, které ještě nemají nárok na plný starobní důchod a u nichž existuje vybraná životní okolnost 2. Neohrozit trvalou udržitelnost systému (veřejných financí)

PŘÍLOHA č. 2:

Informace o činnosti Expertní skupiny vláda-ČSSD v letech 2011-2012

Martin Potůček

19. 3. 2014

V roce 2011 se zástupci vlády a ČSSD dohodli na vytvoření pracovní expertní skupiny, která se měla zabývat navrhovanými změnami důchodového systému.

Expertní skupina byla ustavena na základě ústní dohody předsedy vlády ČR pana Petra Nečase a předsedy opoziční ČSSD Bohuslava Sobotky, uzavřené v roce 2011. Zasedla celkem třináctkrát (poprvé 9. 8. 2011, naposledy 4. 5. 2012). Ze všech jednání byly pořízeny zápisy.

Měla osm členů – čtyři za vládu (vždy dva úředníci za MPSV, dva úředníci za MF), čtyři za ČSSD (dva politici a dva odborníci). Práci vládní části koordinoval pan Jiří Král, sociálně demokratické části Martin Potůček. Politické zadání bylo omezeno na tři témata:

- Příprava „předdůchodů“, které by umožnily pojištěncům, kteří se účastnili penzijního připojištění se státním příspěvkem, odejít do důchodu ještě před dosažením důchodového věku s využitím těchto prostředků v překlenovacím období. Výsledkem byla příprava a přijetí příslušného zákona, platného od 1. 1. 2013 (odvolávka)
- Stanovení věku odchodu do důchodu. Zde ES přispěla k přípravě empirického šetření názorů obyvatel na tuto problematiku.
- Podoba garancí pojištěncům v transformovaném penzijním připojištění se státním příspěvkem. Zde ES zformulovala zadání k simulačnímu modelování důsledků uvažovaných garančních opatření, nicméně nenašla se instituce nebo odborník, ochotný takové zadání realizovat.

Podoba v té době vládou připravovaného druhého pilíře nebyla součástí agendy, neboť pohledy vlády a ČSSD na tuto část důchodové reformy se diametrálně rozcházely. Konkrétním výsledkem činnosti expertní skupiny byly tedy především:

- specifikace podoby předdůchodů, která byla posléze akceptována oběma ministerstvy a dopracována do podoby legislativní normy;
- zkušenost, že expertní skupina, složená z lidí z odlišného politického spektra, může při vhodném zadání a dobré vůli zúčastněných navrhnout dobré a obecně přijatelné řešení.

U předdůchodů bylo hledáno řešení, které se posléze promítlo i do přijaté legislativní normy. Doporučení se týkala např.

- využití institutu předdůchodu i osobami, které nebudou účastny doplňkového penzijního spoření;
- přispívání na předdůchod na základě uzavření vyšší kolektivní smlouvy bude závazné pro všechny zaměstnavatele daného odvětví;

- potvrzení, že zavedení předdůchodu nevyloučí v budoucnu možnost uzavřeného zaměstnaneckého spoření na důchod;
- čerpání předdůchodu v návaznosti na uplynutí podpůrní doby podpory v nezaměstnanosti při setrvání pojištěnce v evidenci uchazečů o zaměstnání.

ES se průběžně seznamovala s výsledky jednání RSHD a porady ekonomických ministrů a dále je rozpracovávala.

Téma důchodové reformy bylo v rámci působení této skupiny zúženo na vybrané oblasti. Nicméně silný diskurz mezi představiteli vlády a opozice, který lze v tomto případě sledovat, ukázal, že přijatá řešení jsou pak robustnější z hlediska prosazení i podpory v budoucnosti. Úředníci zastupující koaliční vládu z MPSV a MF koordinovali přípravu politických a správních rozhodnutí s opozičními politiky a odborníky. Koordinaci s politiky zajišťovali úředníci směrem k politickým stranám zastoupeným ve vládě; opoziční politici byli zastoupeni v jednání přímo.

V určitém smyslu je proto možno ES považovat za předchůdkyni Odborné komise pro důchodovou reformu. Umožnila dospět k nalezení formy, v níž dokázali koordinovat přípravu důchodové politiky i představitelé soupeřících politických stran a ideologií. *„Odpovědná příprava a realizace dlouhodobě udržitelné důchodové reformy se neobejde bez široké společenské dohody za účasti odborné veřejnosti a všech parlamentních politických stran“*. Součástí výstupů ES byla i procedurální dohoda o způsobu spolupráce zúčastněných institucí.² Obojí zkušenost se v mnohem propracovanější podobě uplatňuje i v práci OK.

² Protokol o výsledcích práce Expertní skupiny vlády a ČSSD k důchodové reformě v období od 9. do 23. 8. 2011, s. 2.